

KREDIETVOORSTELLEN BIJ DE VOORJAARSBURAP 2026

Registratienummer: 26.021677

Aan De verenigde vergadering **Datum** 13-mei-2026
Van D&H **Datum** 24-mrt-2026
Onderwerp Kredietvoorstellen bij de voorjaarsburap 2026

"GOED WATERBEHEER LEGT
DE BASIS VOOR DE TOEKOMST
VAN ONS GEBIED."

Portefeuillehouder: Meerdere

Voorgesteld besluit

1. Een clusterkrediet Dijkversterking Regionale Keringen (DiRK) beschikbaar te stellen om:
 - a. De regionale keringen van Rijnland te versterken zodat ze voldoen aan de veiligheidsnormen.
 - b. Een uitvoeringskrediet van € 6.800.000 beschikbaar te stellen voor DiRK III
 - c. Een uitvoeringskrediet van € 8.200.000 beschikbaar te stellen voor DiRK V
 - d. Een uitvoeringskrediet van € 8.800.000 beschikbaar te stellen voor DiRK VI
 - e. Een uitvoeringskrediet van € 4.000.000 beschikbaar te stellen voor DiRK Werk-met-Werken
 - f. Een voorbereidingskrediet van € 4.500.000 beschikbaar te stellen voor DiRK VIII
 - g. Een voorbereidingskrediet van € 8.000.000 beschikbaar te stellen voor DiRK IX
2. Een uitvoeringskrediet van € 4.250.000 beschikbaar te stellen voor de realisatiefase van project kunstwerken Spaarndammerdijk.
3. Een clusterkrediet van € 750.000 beschikbaar te stellen voor het WGP-programma (watergebiedsplannen) voor het uitvoeren van diverse maatregelen in de Polder Aarlanderveen, de Boekhorstpolder te Voorhout en in de Hemmerpolder te Warmond.
4. Een krediet van € 1.030.000 beschikbaar te stellen voor het vervangen van de beschoeiing bij Zuiderpolder te Haarlemmermeer fase 2 als urgente strekking.
5. Een uitvoeringskrediet van € 170.000 beschikbaar te stellen voor het herstel van schade bij de beschoeiing nabij Bramerveld te Nieuw-Vennep.
6. Een krediet voor poldergemalen beschikbaar te stellen:
 - a. Een voorbereidingskrediet van € 4.000.000 voor de voorbereiding van gemalen uit PTP 6.
 - b. Een uitvoeringskrediet van € 14.100.000 voor de uitvoering van diverse gemalen uit PTP3, PTP4 en PTP5.

7. Een krediet van € 500.000 beschikbaar te stellen voor het groot onderhoud van de luchtmenginstallatie in recreatieplas de Vlietland.
8. Een clusterkrediet van € 7.100.000 beschikbaar te stellen voor de verdere uitwerking en uitvoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-maatregelen voor KRW3-Noord.
9. Een voorbereidingskrediet van € 300.000 beschikbaar te stellen voor de vervanging van 110 kwaliteitsmeters op de zuiveringsinstallaties.
10. Voorbereidingskredietaanvraag slibontwatering awzi Nieuwe Wetering:
 - a. Voor de bouw van een Verdygo slibontwatering schroefpers op awzi Nieuwe Wetering een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 700.000.
 - b. Dit krediet toe te voegen aan het eerder verleende voorbereidingskrediet voor het project slibsilos.

Context

Zoals gebruikelijk wordt een aantal kredietvoorstellen gebundeld en ter vaststelling voorgelegd. Besloten is om op twee momenten in het jaar de kredieten vast te stellen, te weten in mei bij de voorjaarsburap en in november bij de programmabegroting. Kredieten met een bestuurlijk sensitief karakter worden waar mogelijk apart aangeboden. Bij deze overige voorstellen die separaat worden aangeboden wordt gemotiveerd onderbouwd waarom deze niet meelopen in de halfjaarlijkse gebundelde kredietvoorstellen. Kredietaanvragen voor Dijkversterking Regionale Keringen (DiRK) groter dan € 10 mln. worden separaat aangeboden, ongeacht of de kredietaanvraag een bestuurlijk sensitief karakter heeft. De kredietvoorstellen die aangeboden zijn in het verzamelkrediet zijn opgenomen in de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2026-2030.

Per besluitpunt leest u hieronder de context, argumenten en risico's.

Algemene argumenten

1. Hiermee geven we invulling aan de wens om op beperkte momenten kredieten vast te stellen

Bij de voorjaarsburap worden tien kredietvoorstellen aan uw vergadering voorgelegd. Om de voorstellen al op dit moment te kunnen aanbieden, moeten de kredietaanvragen goed onderbouwd zijn. Naast zorgvuldigheid is tijdigheid van de kredietaanvraag van belang om rechtmatig te kunnen aanbesteden. In februari 2022 heeft het college besloten om in principe vrijwel alle kredieten op twee momenten in het jaar vast te stellen, te weten in mei bij de voorjaarsburap en in november bij de programmabegroting.

2. Het project komt logischerwijs uit de programmabegroting voort

De meeste kredietvoorstellen die in dit voorstel bij de voorjaarsburap zijn gevoegd, zijn iets beknopter dan gebruikelijk omdat veel informatie al in de programmabegroting is opgenomen. De investeringsprojecten waarvoor een krediet wordt gevraagd, zijn hier een logisch uitvloeisel van.

3. Duurzaamheid

Een van de speerpunten van Rijnland is Rijnland Circulair. Rijnland streeft ernaar om in 2030 energieneutraal te zijn en in 2050 een volledig circulair waterschap te zijn. Per kredietaanvraag besteden we aandacht aan de duurzaamheid en circulariteit.

A. Projecten die in aanmerking komen voor een kredietaanvraag bij de begroting 2026

Project*	Programma	Begroot in PB2026	Begroot in PB2026 als:	Eerdere besluitvorming
1. Clusterkrediet Dijkversterking Regionale Keringen (DiRK)	Waterveiligheid	Ja	Onderhanden werk: Cluster Dijkversterking Regionale Keringen Dirk I/VIII*	Diverse eerdere kredietaanvragen
2. Uitvoeringskrediet voor het project kunstwerken Spaarndammerdijk	Waterveiligheid	Ja	Onderhanden werk: Kunstwerken Spaarndammerdijk	Diverse eerdere kredietaanvragen
3. Clusterkrediet voor Watergebiedsplannen	Voldoende Water	Ja	Onderhanden werk: Watergebiedsplannen	Diverse eerdere kredietaanvragen
4. Krediet voor het vervangen van de beschoeiing bij Zuiderpolder	Voldoende Water	Ja	Toekomstig werk: Oeververdedigingen	Eén eerdere kredietaanvraag
5. Uitvoeringskrediet voor het herstel van schade bij de beschoeiing nabij Bramerveld	Voldoende Water	Ja	Toekomstig werk: Oeververdedigingen	Eén eerdere kredietaanvraag
6. Poldergemalen	Voldoende Water	Ja	Onderhanden werk: Poldergemalen cluster 3 Toekomstig werk: Poldergemalen MJR	Diverse eerdere kredietaanvragen
7. Luchtmenginstallatie in recreatieplas de Vlietland	Schoon & Gezond Water	Ja	Toekomstig werk: Maatregelen zwemwater *	Geen
8. Clusterkrediet KRW3-Noord	Schoon & Gezond Water	Ja	Onderhanden werk: KRW3 Noord	Diverse eerdere kredietaanvragen
9. Voorbereidingskrediet voor de vervanging van 110 kwaliteitsmeters op de zuiveringsinstallaties	Waterketen	Ja	Toekomstig werk: Assetmanagement awzi's	Geen
10. Voorbereidingskrediet slibontwatering AWZI Nieuwe Wetering	Waterketen	Ja	Onderhanden werk: cluster Waterketen 1	Geen

B. Specificatie van de tien bij de voorjaarsburap 2026 aan te vragen kredieten

1. Clusterkrediet Dijkversterking Regionale Keringen (DiRK)

Voorgesteld besluit:

- a. De regionale keringen van Rijnland te versterken zodat ze voldoen aan de veiligheidsnormen.

Daarvoor:

- b. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 6.800.000 voor DiRK III
- c. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 8.200.000 voor DiRK V
- d. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 8.800.000 voor DiRK VI
- e. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van en € 4.000.000 voor DiRK Werk-met-Werken
- f. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor DiRK VIII van € 4.500.000
- g. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor DiRK IX van € 8.000.000

Context

Alle regionale keringen van Rijnland moeten voldoen aan de provinciale veiligheidsnormen, vastgelegd in de Omgevingsverordening. Bij een toetsing in 2024 is 459 kilometer van de 1.089 genormeerde kilometers afgekeurd; in februari 2026 resteert er nog 343 km door aanscherpingen in de toetsing. Met de provincies geldt de afspraak om vóór 2030 alle keringen op orde te brengen, maar het onderliggende Uitvoeringsbesluit West-Nederland wordt herzien en besluitvorming volgt pas eind 2026 of 2027. Het nieuwe coalitieakkoord bevestigt dat intensivering nodig blijft. De afgelopen jaren stelde u al kredieten beschikbaar van in totaal € 199,3 mln. De voorliggende kredietaanvraag is bedoeld voor het werkpakket van DiRK III, V, VI en VIII, IX en Werken-met-Werken. In 2026 zijn veel projecten in voorbereiding en leveren we slechts 3 á 4 km op, oplopend naar de gewenste 20 km per jaar in de jaren daarna.

Argumenten

1.1 Een goede staat van de regionale keringen vraagt om continu onderhoud en versterkingen

Om de regionale keringen in goede staat te houden is periodiek onderhoud noodzakelijk. Met de tijd gaan keringen achteruit waardoor een opgave op hoogte en/of stabiliteit kan ontstaan. Het dijkversterkingsprogramma geeft hier invulling aan om aan de geldende normen te voldoen en draagt daarmee bij aan het preventief beschermen van ons beheergebied tegen overstromingen.

1.2 De regionale keringen in ons beheergebied moeten in 2030 aan de normen voldoen

In het Uitvoeringsbesluit West-Nederland is bepaald dat alle regionale waterkeringen die bij toetsing in 2012 en 2024 met 'onvoldoende' zijn beoordeeld (uiterlijk) in 2030 aan de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen moeten voldoen. De meest urgente strekkingen zijn als eerste jaren opgepakt. Eind 2030 is niet realistisch en daarom wordt het Uitvoeringsbesluit op dit moment herzien. Vooralsnog sturen we op een gemiddelde productie van 20 km per jaar. Op basis van het continue inzicht in onze keringen passen we deze indicator komende jaren mogelijk aan.

1.3 We maken efficiënte meters

Bij diverse werken wordt het werk uitgevoerd door de gemeente, waterschap of provincie. Of Rijnland voert werken uit voor de gemeente of provincie. Dit is voor beide partijen een efficiënte manier van werken. Dit bespaart voor beide partijen kosten en de omgeving ondervindt minder overlast, omdat de werkzaamheden in één keer worden uitgevoerd. Rijnland heeft de doelstelling om meer werkzaamheden gezamenlijk met andere partijen uit te voeren. Veel gemeenten en de beide provincies delen die doelstelling. Door goede ervaringen met gezamenlijke projecten en steeds betere communicatie tussen partijen lukt het steeds vaker om werkzaamheden samen te laten lopen. Dit vraagt een zekere flexibiliteit om in te kunnen springen op de mogelijkheden die zich voordoen.

1.4 In de voorbereidings- en uitvoeringsfase nemen we duurzaamheid mee

Tijdens het ontwerp proberen we zoveel mogelijk met grond te werken in plaats van stalen of houten damwanden. Grond of klei halen we bij voorkeur uit de nabije omgeving. Daarbij onderzoeken we ook altijd of hergebruik van stalen damwanden of houten beschoeiingen mogelijk is. Bij de aanbesteding stimuleren we emissieloos werken of het gebruik van fossielvrij HVO-diesel. Zo is de Hoekse Aarkade (deel Menken) voor 90% uitstootvrij uitgevoerd. Om de biodiversiteit te vergroten zaaien we waar mogelijk een bloemrijk mengsel in op de dijken, zoals bij de bloemrijke Hogedijk in Nieuwkoop.

Daarnaast startten we in 2025 twee projecten waarbij we volledig circulaire dijkversterkingen onderzoeken: de groene kade in de Vijfhuizer- en Poelpolder bij Haarlem en de harde kering in Starrevaat, Leidschendam. Beide zijn volledig circulair uitgevraagd. Naast de (on)mogelijkheden brengen we ook de eventuele meerkosten hiervan in beeld, zodat er indien nodig een bestuurlijke afweging gemaakt kan worden. De opgedane kennis nemen we mee in toekomstige projecten.

De kapitaallasten die uit het krediet voortvloeien komen geheel ten laste van de taak watersysteembeheer. De afschrijvingstermijn is twintig jaar. Hiermee is rekening gehouden in de lopende programmabegroting. Dat wil zeggen dat deze kredieten binnen de vastgestelde tariefontwikkeling passen. De werkzaamheden die voorzien zijn in deze kredietaanvraag (zie bijlage) hebben betrekking op zes van de tien clusterkredieten voor de regionale keringen (DiRK I t/m IX en werk-met-werkcluster). Voor deze clusters wordt alleen uitvoeringskrediet aangevraagd voor de strekkingen waarvan de kosten bekend zijn en een SSK-raming beschikbaar is. Voor het voorbereidingskrediet zijn kentallen van de afgelopen paar jaar toegepast inclusief indexatie.

Risico's

1.1 Werk-met-werk kan vertraging opleveren

De planning van een van de samenwerkingspartners, zoals de provincie, gemeente of particulier, kan verschillen van onze optimale planning. In principe wordt dit risico ondervangen door vooraf zoveel mogelijk bindende afspraken te maken met de samenwerkingspartner in een samenwerkingsovereenkomst (SOK). De strekkingen, die zijn opgenomen in het kader van werk-met-werk maken, zijn opgenomen omdat het verwachte moment van uitvoering, dat is opgegeven door de samenwerkingspartner, ligt in de periode 2025-2029.

1.2 Weerstand in de omgeving levert vertraging op

Het versterken van een kering is maatwerk en veelal een afweging tussen veiligheidsaspecten, kosten en draagvlak. Belangrijk uitgangspunt en inmiddels de standaard werkmethode bij kadeverbeteringen is het principe "van buiten naar binnen denken". Wensen en aandachtspunten van de omgeving worden op deze manier vroegtijdig getraceerd. Bij de planvorming kan hiermee rekening worden gehouden met veelal een gedragen oplossing tot gevolg. De meest aantrekkelijke oplossing voor de omgeving is vanuit kosten oogpunt echter niet altijd realiseerbaar. Dit kan stuiten op een gebrek aan draagvlak en daarmee uitloop in de tijd.

1.3 Capaciteitsproblemen kan vertraging opleveren

Een groot risico is de krappe arbeidsmarkt. Hierdoor lopen projecten vertraging op. Hiervan heeft niet alleen Rijnland last. Ook de andere overheden, gemeenten, nutsbedrijven, ingenieursbureaus en aannemers hebben hiermee te maken. Het is van tevoren moeilijk in te schatten welke strekkingen vertraging oploopt door capaciteitsproblemen. Door goed in overleg te gaan met deze partijen kan de planning van de projecten worden afgestemd op de aanwezige capaciteit.

1.4 Beschermde flora en fauna zorgen soms voor vertraging

Het komt regelmatig voor dat projecten vertraging oplopen door het vinden van beschermde dieren of planten. We proberen daarom zo snel mogelijk na het opstarten van een nieuw project een inventarisatie te maken van mogelijk aanwezige dieren en planten.

1.5 Werkzaamheden van nutsbedrijven leveren mogelijk vertraging op door ondercapaciteit

Bij een aantal projecten is het ook nodig om kabels en leidingen te verleggen, omdat bijvoorbeeld een hogere dijk te zwaar is voor de bestaande. De kabels en leidingen moeten dan worden verlegd. Het verleggen kan soms jaren duren door beperkte capaciteit van de nutsbedrijven. Dit risico beperken we door zo snel mogelijk met de nutsbedrijven in gesprek te gaan.

Bijlagen bij clusterkrediet Dijkversterking Regionale Keringen (DiRK)

DiRK III

In 2017 stelde de VV een voorbereidingskrediet van € 525.800 ter beschikking voor de Hoornpolder in de Drooggemaakte Veender- en Lijkerpolder. Het betreft een voornamelijk groene dijk van 1,5 km. Voor de uitvoering wordt een krediet aangevraagd van € 3 miljoen.

In 2017 en 2023 stelde de VV een krediet beschikbaar van € 2,8 miljoen voor de Hoekse Aarkade in de Schilkpolder. Het werk is in drie fases uitgevoerd en in 2024 opgeleverd. Achteraf blijkt dat aanvullende werkzaamheden nodig zijn door woonarken en extra grondophoging door ontstaande verzakkingen in de aanlegde dijk door slechte grondslag. Hiervoor wordt een uitvoeringskrediet aangevraagd van € 300.000.

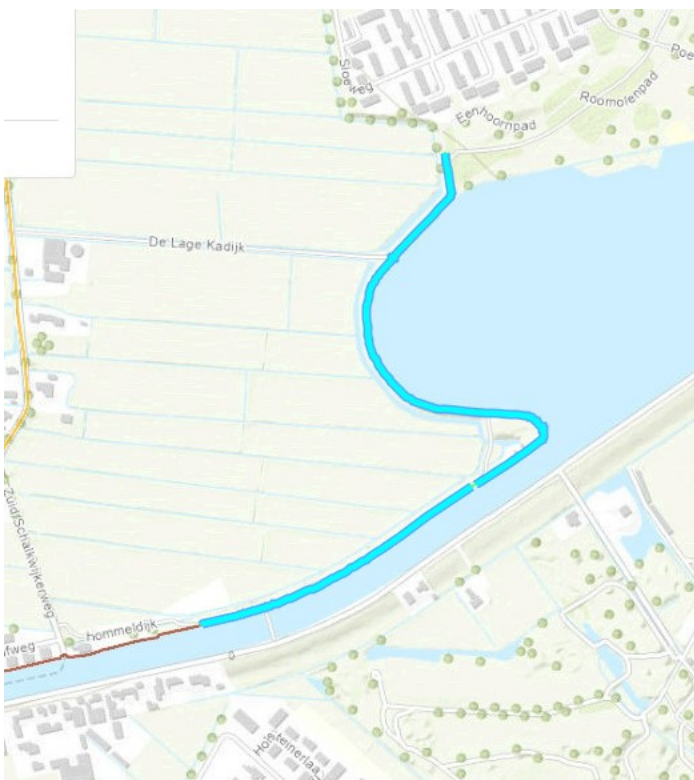

In 2017 stelde de VV een voorbereidingskrediet van € 260.000 ter beschikking voor de Vlietpolder (deel Ofwegen, 700 meter). Het betreft een dijk met daarop een weg. Dit project voert Rijnland samen met de gemeente Kaag en Braassem uit. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten, waarbij de gemeente de kosten van de weg draagt. Voor de uitvoering wordt een krediet aangevraagd van € 3,5 miljoen.

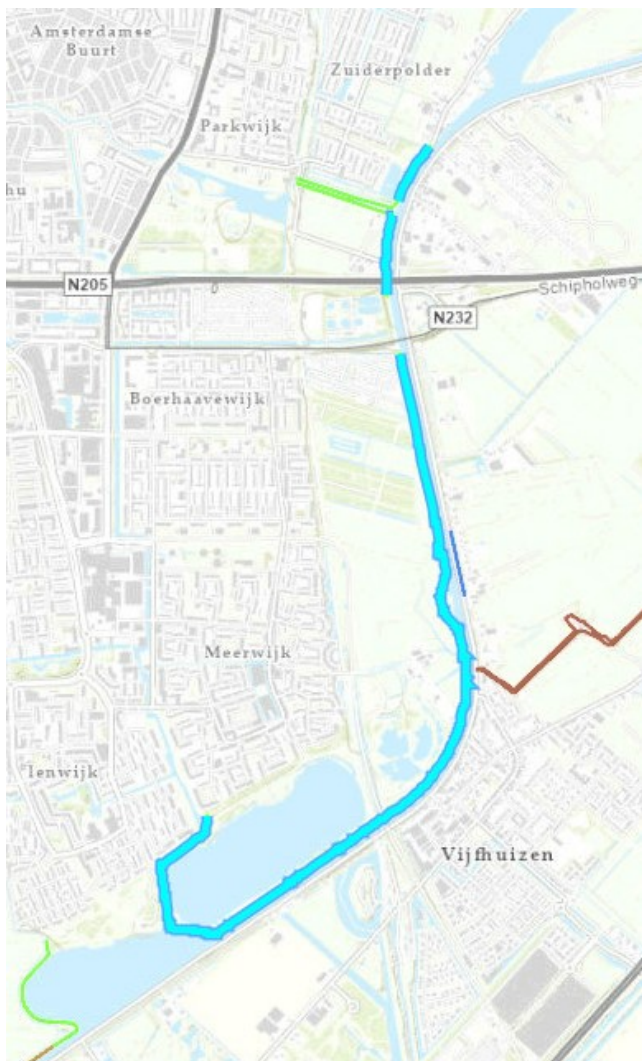

DiRK V

In 2020 heeft de VV een voorbereidingskrediet van € 250.000 ter beschikking gesteld voor de Verenigde Groote en Kleine Polder (deel Ringvaart en Molenplas, 1,3 km). Het betreft een voornamelijk groene dijk. Op de dijk is een pad gelegen, maar dat kan blijven liggen. Voor de uitvoering wordt een krediet aangevraagd van € 1,2 miljoen.

In 2020 heeft de VV voor de Vijfhuizer- en Poelpolder (deel Ringvaart, 4,4 km) een voorbereidingskrediet van € 450.000 ter beschikking gesteld. Het betreft een groene dijk in openbaar gemeentelijk groengebied. Voor de uitvoering wordt een krediet aangevraagd van € 7 miljoen. Deze dijk is een duurzaamheidspilot, wat betekent dat de uitvoering minimaal 90 procent emissievrij gebeurt. Dit is ook noodzakelijk voor de stikstofvergunning. De versterking wordt zoveel mogelijk met grond uitgevoerd en zo min mogelijk met stalen damwanden. Ook bekijkt de gemeente gelijktijdig naar de mogelijkheid van natuurvriendelijke oevers. Gebiedseigen grond wordt gestimuleerd en de vervoersbewegingen worden geminimaliseerd.

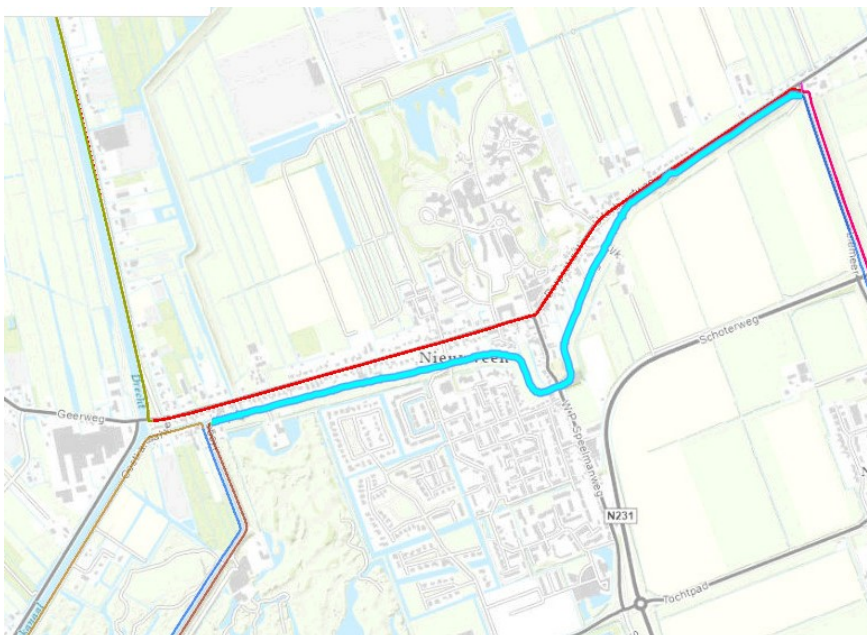

DiRK VI

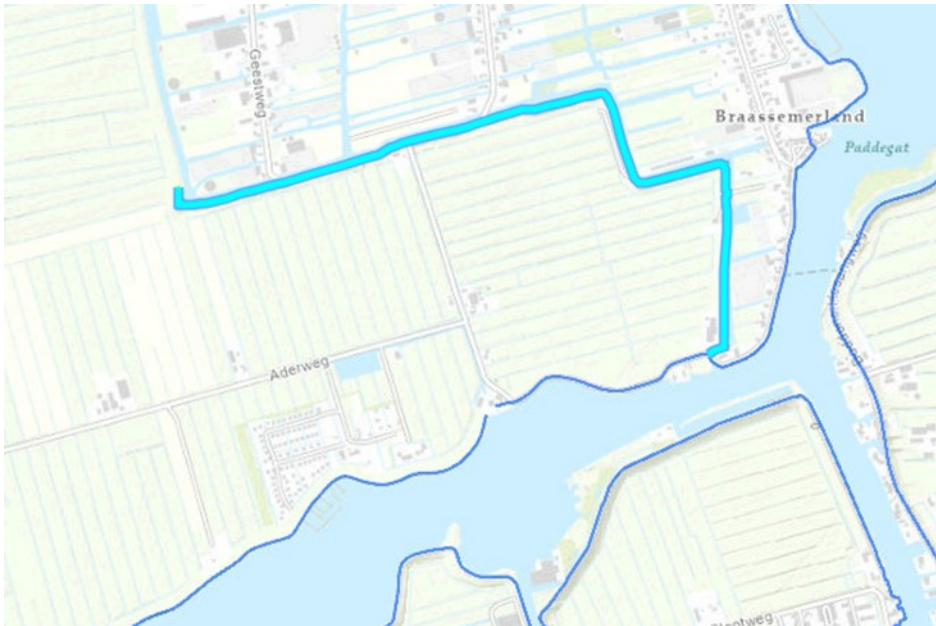
In 2023 heeft de VV een voorbereidingskrediet van € 200.000 ter beschikking gesteld voor de kade nabij de Zinde en Meije (300 meter). Het betreft een groene dijk gelegen op particulier gebied nabij de Nieuwkoopse Plassen. Voor de uitvoering wordt een krediet aangevraagd van € 400.000.

In 2022 stelde de VV een voorbereidingskrediet van € 600.000 ter beschikking voor de kade in de kern Nieuwveen (2,5 km). Het betreft een groene dijk midden in Nieuwveen waarop deels een weg ligt waarvan ophoging nodig is. Een deel van de kosten daarvoor betaalt de gemeente. Voor de uitvoering wordt een krediet aangevraagd van € 5,7 miljoen.

In 2022 stelde de VV een voorbereidingskrediet van € 550.000 ter beschikking voor een kade in de Veenderpolder in Roelofarendsveen (1,9 km). Het betreft een geheel groene dijk. Voor de uitvoering wordt een krediet aangevraagd van € 2,7 miljoen.

DiRK VIII

In mei 2028 heeft VV een voorbereidingskrediet van € 8 miljoen beschikbaar gesteld voor de start van nieuwe DiRK VIII-projecten. Vervolgens bleek dat dit niet om 14, maar 22 projecten ging: een veel groter aantal dan aangenomen bij de voorbereiding van de vorige kredietaanvraag. Daarnaast is dit krediet ook bedoeld voor onderzoek ten behoeve van betere toetsing van de regionale keringen. Het gaat om extra grondonderzoek op locaties waarvan nog geen gegevens zijn, onderzoek van de dijk langs het Noordzeekanaal na de kadeaafschuiving bij het Valkenburgse Meer, extra toetsing in de gemeente Zoetermeer en een paar kleinere onderzoeken. Met deze onderzoeken was geen rekening gehouden. Voor al deze extra projecten en onderzoeken vragen we een extra voorbereidingskrediet van € 4,5 miljoen.

DiRK IX

Voor de toevoeging van 20 km nieuwe scope aan het cluster DiRK in de zomer van 2026 vragen we een voorbereidingskrediet van € 8 miljoen.

DiRK WmW (Werk met Werk)

Rijnland werkt zoveel mogelijk samen met partners aan de keringen. Voorbeelden zijn renovatie van wegen op dijken, KRW-werken langs dijken of grenskeringen met andere waterschappen. Kenmerkend voor deze projecten is dat onze partners de werkzaamheden uitvoeren en dat Rijnland alleen technische randvoorwaarden inbrengt en meefinanciert. Deze afspraken worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst (SOK). Rijnland wil graag meewerken aan deze projecten aangezien dit relatief goedkoop is en het minder capaciteit kost van de organisatie. Om snel in te spelen op deze kansen wordt een krediet van € 4 miljoen aangevraagd.

2. Uitvoeringskrediet renoveren Kunstwerken Spaarndammerdijk

Voorgesteld besluit

2. Een uitvoeringskrediet van € 4.250.000 beschikbaar te stellen voor de realisatiefase van project kunstwerken Spaarndammerdijk.

Context

De twee historische kunstwerken Woerdersluis en Boezemsluis in Spaarndam moeten worden gerenoveerd. De Woerdersluis was tot 2019 eigendom van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), dat nog wel de renovatiekosten betaalt. De renovatie is nodig omdat het een Rijksmonument betreft, onderdeel vormt van de waterkering en in een matige staat verkeert. Ook de Boezemsluis verkeert in slechte staat en is daarom afgekeurd op normen voor waterveiligheid. De keersluis in de IJdijk beschermt het boezemgemaal Spaarndam en achterland van het stroomkanaal tegen hoogwater op het IJ.

Argumenten

2.1 Met dit project voldoet de kering langs de Spaarndammerdijk weer aan de wettelijke norm

De Spaarndammerdijk is een zogenaamde afgewaarde C-kering. Het is geen primaire waterkering meer, maar een regionale kering. Die moet daarom voldoen aan de daarvoor geldende normen. Na afronding van de projecten voelden beide kunstwerken bij de Spaarndammerdijk weer aan de wettelijke norm.

2.2 De Woerdersluis wordt na dit project door Rijnland weer overgenomen van HDSR

In 2019 is in een bestuurlijke overeenkomst vastgelegd dat de Woerdersluis, na onderhoudsarm renoveren, overgedragen wordt van HDSR aan Rijnland. Rijnland voert de renovatie uit onder regie van HDSR.

2.3 HDSR draagt de kosten voor de restauratie van de Woerdersluis

In de bestuurlijke overeenkomst is vastgelegd dat HDSR alle werkelijke kosten voor de renovatie betaalt. Dit geldt voor zowel de voorbereidingskosten als de daadwerkelijke kosten voor de uitvoering van de restauratie, mits niet gesubsidieerd door het HWBP. Inmiddels is gebleken dat de werkzaamheden achterstallig onderhoud betreffen en niet voortkomen uit wijziging van de norm. De kosten zijn dus niet subsidiabel. Dit betekent dat HDSR alle kosten draagt voor het onderhoudsarm opleveren en overdragen aan HHR.

2.4 We kopen maatschappelijk verantwoord in

We hergebruiken zoveel mogelijk materialen. In de realisatiefase (volgende kredietaanvraag) nemen we financiële ruimte op om emissie tijdens de uitvoering te beperken.

Financiën

In de begroting 2026 en het meerjarenperspectief 2026-2030 is voor de Woerdersluis rekening gehouden met een netto investering van € 1,8 mln en voor de Boezemsluis van € 800.000. De huidige netto investeringskosten voor beide kunstwerken samen bedraagt € 1,5 mln. De vernieuwde ramingen worden opgenomen in het meerjarenperspectief 2027-2031. De projecten worden volledig bekostigd uit de watersysteemheffing en de afschrijvingstermijn bedraagt 30 jaar.

De verwachte kosten voor deze fase zijn als volgt opgebouwd:

- Woerdersluis: € 3,4 miljoen

De opgestelde SSK-raming is € 3,5 miljoen beschikbaar budget uit vorige fase is € 100.000. Het aan te vragen krediet is dus € 3,4 miljoen inclusief risicoreservering van € 459.000 (ca. 19% van de investering).

- Boezemsluis: € 850.000

Boezemsluis, raming is € 950.000 beschikbaar uit vorige fase is € 100.000. Aan te vragen krediet realisatie is dus € 850.000 inclusief risicoreservering van € 111.000 (ca. 17% van de investering).

Risico's

2.1 HDSR heeft de benodigde financiële middelen niet tijdig beschikbaar

HDSR heeft de afgelopen jaren een bestemmingsreserve opgebouwd in de onderhoudsbegroting, maar die is niet dekkend voor de realisatie. HDSR zoekt nu een manier om snel meer middelen vrij te maken. De kans bestaat dat dit

niet op tijd in orde is en dat Rijnland langer moet voorfinancieren. We gaan daarom geen verplichtingen aan die groter zijn dan de al beschikbare bestemmingsreserve van HDSR. Daarnaast zijn Rijnland en HDSR in gesprek over mogelijke oplossingen.

2.2 De Woerdersluis is een Rijksmonument

Een Rijksmonument vergt een meer ingrijpende procedure tot omgevingsvergunning. Het risico bestaat dat het bevoegd gezag meer eisen stelt aan het ontwerp en de realisatie, wat meer kosten met zich meebrengt dan voorzien. We werken daarom met gerenommeerde restauratieadviseurs die Rijnland bijstaan in de gesprekken met bevoegd gezag.

2.3 De omvang van de schades blijkt groter dan voorzien

Dit is altijd een reëel risico bij restauratiewerkzaamheden. De uitgevoerde inspecties geven nooit volledige zekerheid over de omvang van het werk. De SSK-raming bevat daarom een ruime risicoreservering.

2.4 Personele wisselingen kunnen vertraging opleveren

Krapte op de arbeidsmarkt en personele wisselingen als gevolg daarvan leveren inefficiëntie en vertraging op.

3. Watergebiedsplannen

Voorgesteld besluit

3. Een clusterkrediet beschikbaar te stellen van € 750.000 voor het WGP-programma voor het uitvoeren van diverse maatregelen in de Polder Aarlanderveen, de Boekhorstpolder en in de Hemmerpolder.

Context

Met een watergebiedsplan verbetert Rijnland het watersysteem van een bepaald gebied vanuit de drie hoofdtaken. Sinds 2012 pakt Rijnland de watergebiedsplannen projectmatig aan om in 2027 te voldoen aan de norm voor wateroverlast. Deze aanpak bestaat uit een procesfase (planvorming) en een projectmatige fase (voorbereiding en uitvoering van de maatregelen). De kredietaanvraag gebeurt per polder bij de start van de planvormingsfase en nog eens na de bestuurlijke besluitvorming. Deze fasering is nodig omdat na de plan- en besluitvorming vaak pas duidelijk is welke maatregelen daadwerkelijk nodig zijn. Ook kan de uitvoering in fases vragen om meerdere kredieten voor eenzelfde polder.

Argumenten

3.1 De watergebiedsplannen dragen bij aan de invulling van onze wettelijke taken als waterschap

De watergebiedsplannen zijn nodig om wateroverlast en perioden van droogte tegen te gaan als gevolg van klimaatverandering. Daarnaast vervullen de plannen de wettelijke taak van Rijnland om peilbesluiten vast te stellen en uit te voeren. En door te zorgen voor de juiste doorstroming en inrichting draagt een watergebiedsplan ook bij aan de verbetering van de waterkwaliteit.

3.2 Voor maatregelen in 2026 en 2027 is nu krediet nodig

1. In de Polder Aarlanderveen worden drie duikers vervangen door drie bruggen
2. In de Boekhorstpolder wordt een duiker vervangen
3. In de Hemmerpolder wordt een nieuwe sifon aangelegd

Voor de drie bruggen in Polder Aarlanderveen en voor de duiker in de Boekhorstpolder zal de aannemer het ontwerp maken en bouwen. Voor de sifon in de Hemmerpolder zal eerst een ontwerp worden gemaakt en daarna een aannemer worden gecontracteerd. Voor de realisatie van een sifon zal eind 2026 een separaat Uitvoeringskrediet worden aangevraagd.

Kredieten per deelgebied

Deelgebied	Krediet
Polder Aarlanderveen	€ 500.000
Boekhorstpolder	€ 100.000
Hemmerpolder	€ 150.000
Totaal	€ 750.000

Binnen het watergebiedsplan zijn al voorbereidings- en uitvoeringskredieten verstrekt. In deze kredietaanvraag wordt volgens de spelregels van het clusterkrediet aanvullend clusterkrediet aangevraagd.

3.3 De watergebiedsplannen houden rekening met duurzaamheidsmaatregelen

Denk aan materiaal(her)gebruik en alternatieve grondstoffen, zoals het cementloze polymerebeton.

De investering is volledig opgenomen in de programmabegroting 2026 en het meerjarenperspectief 2026-2030, zodat de uit het krediet voortvloeiende kapitaallasten binnen de financiële elementen van het afwegingskader passen. De afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar en het wordt volledig betaald uit de taak watersysteembeheer.

Risico's

3.1 *Er is mogelijk geen draagvlak voor de uit te voeren maatregelen*

Voor uitvoering van de inrichtingsmaatregelen in de polders is overeenstemming met eigenaren nodig. Gesprekken zijn gaande zodat we de uitvoering nu kunnen gaan opstarten. Medewerking van perceeleigenaren blijft onverminderd van kracht totdat het werk gereed is. Met goede communicatie komt de trefzekerheid en voorspelbaarheid ten goede en weten de eigenaren en omwonenden wat zij kunnen verwachten.

Vervolg

Met het krediet kunnen we aan de slag met de voorbereidingen werkzaamheden.

4. Kredietaanvraag fase 2 beschoeiing Zuiderpolder

Voorgesteld besluit

4. In 2026 een krediet beschikbaar te stellen van € 1.030.000 als urgente strekking voor het vervangen van de beschoeiing bij Zuiderpolder fase 2.

Context

In de Zuiderpolder vervangen we momenteel de beschoeiing. Het vooruitzicht is dat hierna deze onderhoudsplicht bij de aangelande ligt: een vastgoedbedrijf en particulieren. In de legger is de onderhoudsplicht al zodanig, en de vervanging doen we gebaseerd op convenantafspraken tussen de gemeente Haarlemmermeer en in het verleden met onze rechtsvoorganger Groot-Haarlemmermeer. Met de vervanging geven we invulling aan de opgave ontbinding convenanten uit het coalitieakkoord. Fase 1 is opgestart en in uitvoering vanuit het krediet "Vervangen urgente strekkingen" (2018). De voorbereiding vroeg uitvoerige en langdurige afstemming met de omgeving, wat leidde tot een start uitvoering eind 2025. Met de ervaring die we opdoen tijdens deze eerste fase bereiden we de tweede fase voor. De tweede fase gaat over 1500 m², grenzend aan 60 particuliere tuinen.

Argumenten

4.1 Na de uitvoering van de eerste fase verwachten de aangelanden uitvoering van de tweede fase

De beschoeiing van fase 2 grenst aan 60 particuliere tuinen. Bij de voorbereiding van fase 1 is ook gecommuniceerd met de betrokkenen bij fase 2. Hiermee zijn verwachtingen ontstaan. Nu de uitvoering buiten zichtbaar wordt, is het logisch om na fase 1 aansluitend door te gaan met fase 2.

4.2 Na uitvoering van de eerste fase is het kosteneffectief om aansluitend door te gaan met fase 2

De aannemer is passend voor het werk en ook in nauw contact met de complexe omgeving. De uitvoering kan doorgezet worden na fase 1. De aannemer is nu nog met materieel en materiaal in de polder en heeft nog enige weken werk. Niet doorpakken levert meerkosten op met betrekking tot onder andere de voorbereiding en de gebiedskennis.

4.3 Afbouwen convenant vanuit voormalig waterschap Groot-Haarlemmermeer

Betreffende strekkingen vallen onder het door voormalig waterschap Groot-Haarlemmermeer afgesloten convenant m.b.t. beheer en onderhoud van beschoeiingen. Nog eenmalig vervangen van deze strekkingen past binnen de opgave uit het coalitieakkoord om dit convenant af te bouwen en de onderhoudsplicht zoals vastgelegd in de legger te gaan hanteren.

4.4 Schadeclaims betrokken perceeleigenaren

Omdat we in fase 1 alle belanghebbenden (ook die in fase 2) in het voorbereidingsproces en de communicatie hebben meegenomen zijn er verwachtingen gewekt. Mensen hebben hun tuin deels leeggeruimd om werkruimte te maken voor de aannemer in de verwachting dat deze ook de werkzaamheden fase 2 gaat uitvoeren. De ontruiming maakt de sterk aflopende tuinen kwetsbaar voor erosie en dus schade, maar ook voor ongevallen.

4.5 Relatie omwonenden en gemeente

Ook langs de zijde van de gemeente moet de oeververdediging vervangen worden. Om snelheid in het project te brengen is gekozen het project gefaseerd uit te voeren. Het resultaat is een stabiele basis om het gesprek aan te gaan met de gemeente, en ook met hen het convenant verder af te bouwen.

Financiën

In de begroting 2026 en het meerjarenperspectief 2026-2030 is onder toekomstig werk voor € 6,1 mln rekening gehouden met het vervangen van oeververdedigingen. Hieruit worden de projectkosten gedekt. De afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar en het wordt volledig betaald uit de taak watersysteembeheer.

Vervolg

- We vervolgen de werkzaamheden in 2026 en ronden het project in december 2026 af.
- We informeren de eigenaren over dit besluit met een brief.

5. Kredietaanvraag schadeherstel beschoeiing nabij Bramerveld

Voorgesteld besluit

5. Een uitvoeringskrediet van € 170.000 beschikbaar te stellen voor het herstel van schade bij de beschoeiing nabij Bramerveld.

Context

Langs een drietal tuinen heeft Rijnland geen beschoeiing geplaatst, wat wel had moeten. SAOZ (Stichting Adviesbureau Onroerende Zaken) heeft de nadeelcompensatieverzoeken behandeld en adviseert het leveren voor herstelkosten of vervangingskosten van een tweetal houten damwanden bij nr. 60 en 62, waarvoor geen nieuwe beschoeiing is geplaatst. Voor alle drie de gedupeerden (ook nr. 38) zijn herstelkosten na onderhandelingen bekend. Een deel van de werkzaamheden laten de betrokkenen zelf uitvoeren onder toezicht van Rijnland. Alle afspraken leggen we vast in een overeenkomst.

Argumenten

5.1 *We herstellen schade waar wij verantwoordelijk voor zijn*

De situatie is beoordeeld door onafhankelijke partij SAOZ. De behandeling van de nadeelcompensatie verzoeken door SAOZ wees uit dat Rijnland verantwoordelijk is voor herstel van schade. Deze verantwoordelijkheid nemen we en herstellen de schade.

5.2 *We leren uit deze situatie om deze in de toekomst te voorkomen*

Door de nu ontstane situatie en het vervolgproces, zijn we in toekomstige projecten scherper op de risico's.

Financiën

De totale projectkosten bedragen € 230.000, waarvan € 60.000 al is toegekend uit kredieten voor urgente strekkingen. In de begroting 2026 en het meerjarenperspectief 2026-2030 is onder toekomstig werk voor € 6,1 mln rekening gehouden met het vervangen van oeververdedigingen. Dit is voldoende voor de dekking van de projectkosten. De afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar en het wordt volledig betaald uit de taak watersysteembeheer.

Risico's

5.1 *Meer werk uitgevoerd wordt dan strikt noodzakelijk is*

Door de werkzaamheden zelf door de gedupeerde uit te laten voeren, kan er meer gevraagd worden dan Rijnland strikt noodzakelijk verplicht is te vergoeden. We stellen hiervoor een overeenkomst op en controleren de plannen en de uitvoering.

5.2 *De geconstateerde schade niet wordt verholpen door Rijnland*

Als het advies van de SAOZ niet gevolgd wordt, ontstaat de situatie dat Rijnland meer schade moet voldoen en geen opvolging hieraan geeft.

Vervolg

- We voeren alle werkzaamheden uit in 2026 en in overleg met de betrokkenen.
- We leggen alle afspraken met betrokkenen vast in een overeenkomst.

6. Poldergemalen

Voorgesteld besluit

6. Voor de poldergemalen de volgende kredieten beschikbaar te stellen:
 - a. Een voorbereidingskrediet van € 4.000.000 voor gemalen uit PTP 6.
 - b. Een uitvoeringskrediet van € 14.100.000 voor de uitvoering van diverse gemalen uit PTP3, PTP4 en PTP5.

Context

Sinds het meerjarenperspectief 2024-2027 werd het programma voor groot onderhoud aan de poldergemalen versterkt, waaronder renovatie en nieuwbouw. Dit om te voorkomen dat de onderhoudsachterstand oploopt. De opgave wordt gerealiseerd door het programmteam poldergemalen (PTP) van Rijnlands Projectencentrum. In 2023 startte de intensivering via een raamovereenkomst met marktpartijen en inmiddels verloopt het programma voorspoedig. De focus verschuift nu naar de gemalen met het hoogste risicoprofiel, bepaald op basis van onder meer de kritikaliteit van het systeem. Om de grootste risico's te mitigeren, bepalen leeftijd en specifieke risico's op falen de volgorde waarin we gemalen aanpakken. We analyseren de technische levensduur van de gemalen om tot een scherpere afweging te komen tussen risico's, prestaties en kosten en daarmee sober en doelmatig te investeren. De voornaamste specifieke risico's die we inmiddels sterk hebben gereduceerd, betreffen de storingsgevoelige Hertogpompen en de niet meer ondersteunde hardware op de gemalen.

Het programmteam werkt met een clusterkrediet, dat minimaal twee keer per jaar (in mei en november) wordt bijgesteld op basis van de opgave die vanuit het assetmanagement in opdracht uitgeeft (scope). De omvang van de jaarlijkse scope wordt bepaald vanuit de langetermijn-assetplanning (LTAP) in combinatie met het risicoprofiel.

Argumenten

6.1 Een goede staat van Rijnlandse installaties vereist periodieke renovaties en vervangingen

Om de Rijnlandse poldergemalen in goede staat te houden, zijn periodieke renovatie en vervanging noodzakelijk. De gemalen zijn na uitvoering weer voldoende beschikbaar en betrouwbaar, hebben de juiste capaciteit en verkeren in een goede staat van onderhoud. Voor de opgave van de poldergemalen is gekozen voor een aanpak om efficiënt tempo te kunnen maken met de opgave. Hiervoor is een programmteam gevormd dat is ingesteld op een continue stroom van maatregelen. Voor een aantal van de onderhanden gemalen is een ontwerp opgesteld. Hiervoor wordt nu een uitvoeringskrediet aangevraagd. Daarnaast wordt er een voorbereidingskrediet aangevraagd voor de gemalen uit de scope PTP6.

6.2 De gemalen dragen ook bij aan de (ecologische) waterkwaliteit als onderdeel van de KRW-opgave

De investeringen dragen bij aan een goede visstand in de boezem en polders en daarmee aan het behalen van de KRW-opgave. Bij de gemalen uit deze kredietaanvraag worden waar mogelijk visveilige pompen gerealiseerd. Bij deze gemalen wordt geen vispassage (aparte constructie) gerealiseerd, omdat de gemalen buiten de scope vallen van het vismigratieplan.

6.3 Duurzaamheid en circulariteit worden op verschillende manieren meegenomen in het project

Op het gebied van circulariteit is samen met de markt gewerkt aan een "standaard gemaal", met als uitgangspunten standaardisatie, eenvoud en modulairiteit. Dit met het streven om:

- gemalen efficiënter en daarmee goedkoper te kunnen bouwen;
- de materialen in de toekomst te kunnen hergebruiken, waarbij we de impact van een eventuele restwaarde of de financiële afschrijving ook onderzoeken;
- materialen met een lagere (milieu)impact te gebruiken;
- de onderhoudbaarheid van gemalen te vergroten, waardoor storingen sneller verholpen kunnen worden.

Naast het "standaard gemaal" nemen we duurzaamheid en circulariteit ook bij de andere gemalen mee in de voorbereidings- en uitvoeringsfase. We maken altijd de afweging of vervanging noodzakelijk is en of hergebruik van onderdelen mogelijk is. Waar mogelijk gebruiken we duurzame materialen en in de aanbesteding van de raamovereenkomst is het gebruik van HVO-diesel als EMVI-eis opgenomen.

6.4 Er is aandacht voor energiebesparing en biodiversiteit

Zuinigere pompen en optimalisatie van de opvoerhoogte zorgen voor een (zeer beperkte) energiebesparing. T.a.v. biodiversiteit vragen we ecologisch advies voor de terreinen rondom de gemalen. Eventuele kansen nemen we na expliciete afweging mee in het werk.

Financiën

Het renoveren en vervangen van gemalen is een doorlopend proces. Verspreid door het jaar worden gemalen voorbereid en uitgevoerd. De uitvoering van de gemalen vallend onder de gevraagde besluiten is opgenomen in de programmabegroting 2026 en MJP 2026-2030 onder zowel onderhanden werk poldergemalen cluster 3 als toekomstig werk poldergemalen. Het werk wordt uitgezet binnen de raamovereenkomst gemalen. Het gevraagde krediet wordt volledig bekostigd uit de watersysteemheffing en de afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar.

Risico's

4.1 Hogere exploitatiekosten door falende gemalen

Niet renoveren leidt tot het toenemen van het risicoprofiel in ons totale areaal. Dit resulteert in hogere kosten voor onderhoud en meer uitval.

4.2 De netcongestie en vertraagde realisatie van bouwstroom kunnen leiden tot aanzienlijke vertragingen

Bij nieuwe gemalen of gemalen waarbij een verhoging van de maalcapaciteit nodig is, is een elektriciteitsaansluiting of een verzwaring noodzakelijk. De krapte op het elektriciteitsnet zorgt ervoor dat netbeheerders dit steeds minder vaak op tijd binnen onze planning faciliteren. Dit leidt tot vertragingen van anderhalf tot twee jaar. Door zo vroeg mogelijk in het proces de aanvragen in te dienen proberen we dit risico te beheersen, maar dit heeft niet genoeg effect. Inmiddels is dit probleem geëscaleerd naar de Unie van Waterschappen, waarmee onder andere gemalen een hogere plek gekregen in de rangorde voor het verkrijgen van (zwaardere) aansluitingen. Komende tijd moet blijken in hoeverre dit resultaten oplevert.

Daarnaast leiden personele problemen bij Liander tot vertraging in het leveren van bouwstroom. De bouwstroom is nodig voor de werkzaamheden. Vertragingen lopen op tot soms wel 1,5 jaar. Intern is dit opgeschaald en we zijn in gesprek om versnellingsmogelijkheden te onderzoeken. Ook Liander zelf investeert in oplossingen.

4.3 De beperkte interne capaciteit van het programmteam en de capaciteit van de markt kunnen belemmerend zijn.

Het aantal gemalen dat onderhanden is bij het programmteam gemalen neemt toe. Deze kunnen met de huidige capaciteit niet allemaal tegelijk worden opgestart. Daarnaast bestaat de zorg dat de aannemers mogelijk ook tegen capaciteitsbeperkingen aan lopen. Hierdoor kan de doorlooptijd van het programma toenemen. We monitoren dit nauw in het licht van het risicoprofiel van de gemalen en kiezen er indien nodig voor de aanpak van gemalen te versnellen, vertragen.

4.4 Het huidige investeringsniveau is mogelijk niet toereikend om het programma met de huidige intensiteit door te zetten

De kosten voor de poldergemalen zijn afgelopen jaren toegenomen. We onderzoeken of de huidige begroting voldoende ruimte biedt voor uitvoering van de scopes die vanaf 2026 in opdracht worden gegeven. Daarbij zijn we kritisch op wat inhoudelijk noodzakelijk is en zoeken het optimum tussen de risico's, prestaties en kosten. De uitkomsten krijgen een plek in de voorjaarsnota respectievelijk begroting 2027-2030.

Vervolg

Via de Planning & Control-cyclus rapporteren we over de jaarlijkse voortgang van het programma poldergemalen.

Bijlage I. Stand van zaken programmteam gemalen (incl. Cluster 3), 16 februari 2026

In de tabel hieronder zijn de lopende scopes weergegeven; het programmteam heeft op dit moment van de totale uitgegeven scope nog 43 gemalen onderhanden. Zestig gemalen zijn volledig afgerond.

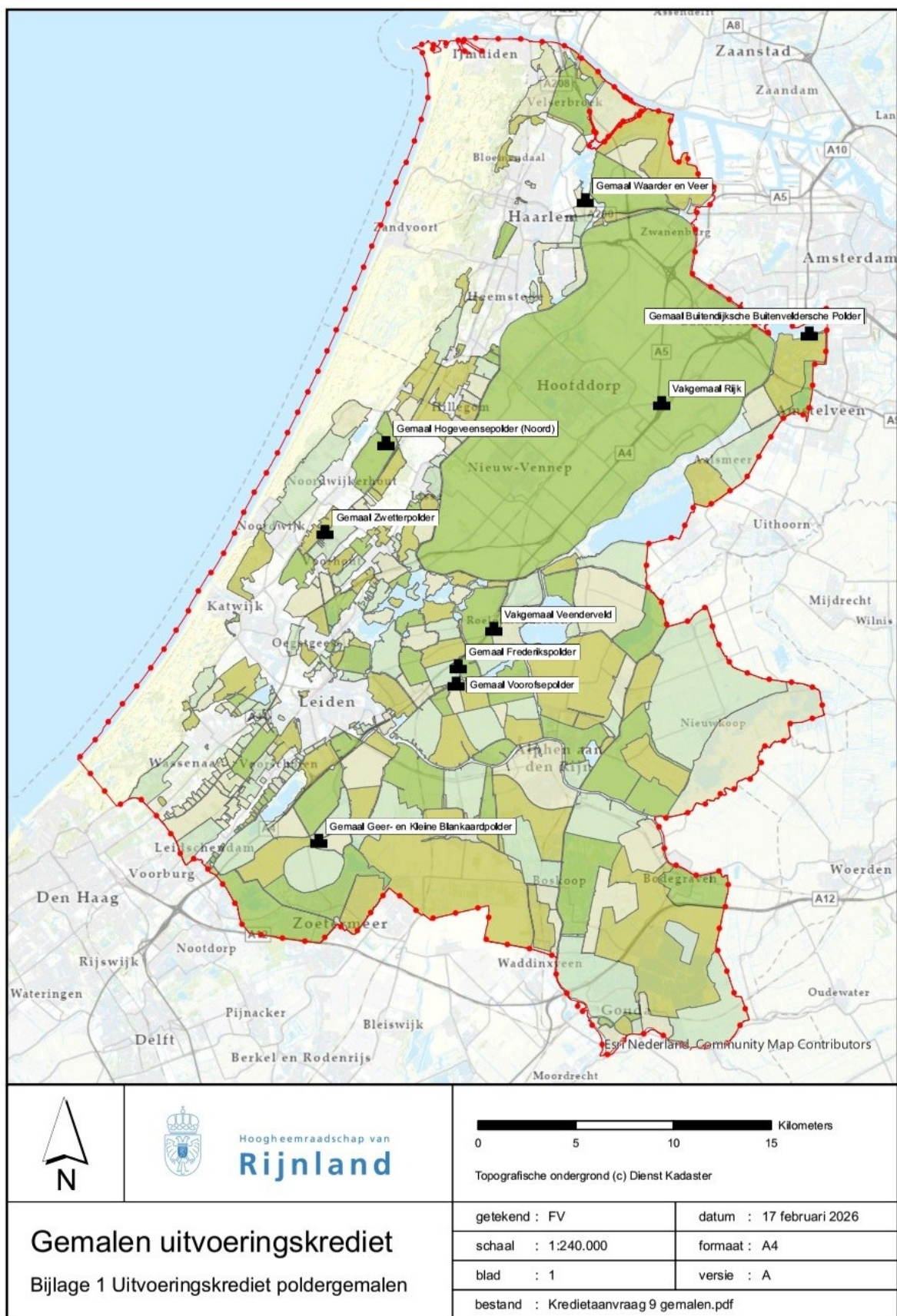
Scope	Aantal	Vorbereiding	Uitvoering	Opgeleverd
Maart 2019 (Cluster 3)	18	2	1	15
Mei 2020 (versnellingscope)	10	0	0	10
PTP* 1 oktober 2020	22	1	2	19

PTP 2 mei 2022	11	2	2	7
PTP 3 mei 2023	22	8	5	9
PTP 4 mei 2024	10	8	2	-
PTP 5 mei 2025	10	10	-	-
PTP 6 mei 2026	<i>n.t.b.</i>	-	-	-
Totaal	103	31	12	60

* ProgrammaTeam Poldergemalen

Bijlage II. Gemalen waarvoor nu uitvoeringskrediet wordt aangevraagd

Scope	Gemaal
PTP 3	Gemaal Geer- en Kleine Blankaardpolder
PTP 4	Gemaal Zwetterpolder
PTP 4	Gemaal Buitendijksche Buitenveldersche polder
PTP 5	Gemaal Voorhofsepolder
PTP 5	Gemaal Rijk
PTP 5	Gemaal Frederikspolder
PTP 5	Gemaal Waarder- en Veerpolder
PTP 5	Gemaal Veenderveld
PTP 5	Gemaal Hoogeveensepolder Noord

7. Kredietaanvraag renovatie luchtmenginstallatie Vlietland

Voorgesteld besluit

7. Een krediet van € 500.000 beschikbaar te stellen voor het groot onderhoud van de luchtmenginstallatie in recreatieplas de Vlietland.

Context

Recreatieplas Vlietland heeft twee officieel aangewezen zwemwaterlocaties op basis van de EU-zwemwaterrichtlijn (2006/7/EC). In het verleden was hier veel blauwalgoverlast door hoge nutriëntenbelasting. Hierdoor golden er regelmatig waarschuwingen en negatieve zwemadviezen. In 2008 is een luchtmenginstallatie (LMI) aangelegd om de overlast te beperken. Deze installatie verminderde de blauwalgoverlast, maar de laatste jaren presteerde de installatie minder. Bij inspectie in 2025 bleek de technische staat van de leidingen onder water slecht. Voor het functioneren van de LMI is renovatie van de leidingen dan ook noodzakelijk.

Argumenten

7.1 De luchtmenginstallatie zorgt voor het beschikbaar houden van de zwemlocatie

Recreatieplas Vlietland is een officiële zwemwaterlocatie. De LMI beperkt de ontwikkeling van de blauwalgen en bij matig functioneren staat het beschikbaar houden van de zwemlocatie onder druk. Volledige inzet van de maximumcapaciteit voorkomt waarschuwingen en negatieve zwemadviezen op de zwemlocatie.

7.2 De luchtmenginstallatie heeft groot onderhoud nodig

Bij inspectie is geconstateerd dat de leidingen tussen de 60 en 85% functioneren. Om de algen effectief te bestrijden is de minimaal eis 98%. De installatie voldoet hier niet aan en dat is de reden dat het aantal waarschuwingen en negatieve zwemadviezen is toegenomen. Voor het functioneren van deze LMI voor de zwemwaterkwaliteit is daarom renovatie noodzakelijk van de leidingen (het onderwatergedeelte van de installatie).

7.3 Onderhoud biedt mogelijkheden tot optimaliseren

Op basis van het ontwerp van een specialistisch adviesbureau) wordt er geadviseerd om de strengen ruimtelijk beter te verdelen over de plas. Hiermee worden de ondiepe oeverzones beter meegenomen in de menging. Dit is belangrijk omdat met het veranderende klimaat deze oeverzones sneller opwarmen en voor meer algengroei zorgen. Tevens wordt geadviseerd om een extra streng toe te voegen om voldoende circulatie te waarborgen. De huidige compressor heeft voldoende capaciteit en hoeft niet vervangen te worden.

7.4 Onderbenutting van de capaciteit van de luchtmenginstallatie veroorzaakt kapitaalverlies

De menginstallatie bestaat uit een onderwatergedeelte en compressoren. Bij matig functioneren van het onderwatergedeelte maken we minder gebruik van de compressor en komt de investering hierin niet tot zijn recht.

7.5 We hergebruiken bestaande leidingen

Vanuit circulariteit werken gebruiken we vrijgekomen leidingen van de Nieuwe Meer (*re-use*). Deze zijn bij eerdere werkzaamheden aan de Nieuwe Meer beschikbaar gekomen. De leidingen zijn in goede staat en worden voorzien van nieuwe koppelingen en worden geleverd inclusief garantie.

Financien

In de begroting 2026 en het MJP 2026-2030 is onder toekomstig werk voor de jaren 2026 en 2027 € 700.000 geraamd voor maatregelen zwemwater. De projectkosten kunnen hieruit bekostigd worden. Voor de onderhoudskosten voor de LMI in de huidige vorm is er enkel rekening gehouden met preventief onderhoud aan de compressor en zijn de strengen niet meegenomen. In de begroting 2027 worden deze kosten opgenomen. De overige exploitatiekosten, met name energiekosten, blijven gelijk. De afschrijvingstermijn bedraagt 15 jaar en het wordt volledig betaald uit de taak watersysteembeheer.

Risico's

7.1 Uitvoering van de maatregelen heeft invloed op de zwemwaterkwaliteit

Het zwemseizoen loopt van 1 mei tot 1 oktober. Door uitvoering van de maatregelen te plannen buiten dit seizoen is er geen invloed op de beschikbaarheid van het zwemwater.

7.2 Gebruikte strengen hebben een minder lange levensduur

De gebruikte strengen afkomstig uit de Nieuwe Meer zijn getest en opgeslagen. De toepassing van deze strengen is onder garantie. Door de strengen her te gebruiken, benutten we een kans voor circulair werken.

[Vervolg](#)

Na de besluitvorming starten de voorbereiding van de werkzaamheden. We sturen aan op uitvoering buiten het zwemseizoen.

8. Krediet KRW3-Noord

Voorgesteld besluit

8. Een clusterkrediet van € 7.100.000 beschikbaar te stellen voor de verdere uitwerking en uitvoering van de Kaderrichtlijn Water (KRW)-maatregelen voor KRW3-Noord.

Context

In september 2020 stelde uw vergadering de inzet van Rijnland vast voor de derde KRW-planperiode (2022-2027). In maart 2021 stelde u ook het budget voor het gehele KRW3-programma vast, dat u via clusterkredieten verstrekt voor de uitvoering van de maatregelen. Het KRW3-programma is verdeeld over twee projectteams: KRW3-Noord en KRW3-Zuid. Voor de verdere aanpak binnen KRW3-Noord is een nieuw krediet nodig, dat wordt ingezet voor maatregelen in zeven waterlichamen: Nieuwkoopse Plassen, Ringvaart Haarlemmermeer, vaarten Haarlemmermeer, Braassemermeer, Does en omliggende kanalen, Mooie Nel en Liede, Trekvaartsysteem. Het gaat om ingrepen zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers, realisatie van luwtedammen en verbetering van ecologische verbindingen. Deze maatregelen dragen bij aan het behalen van de KRW-doelen voor waterkwaliteit en ecologie.

Argumenten

8.1 Gerichte maatregelen per gebied dragen bij aan een waterkwaliteit en ecologie

Per gebied zijn er verschillende maatregelen nodig om de waterkwaliteit en ecologie te verbeteren. In de Nieuwkoopse Plassen beperken we de negatieve invloed van de beschermde vogelkolonie in broedgebied de Pot. Door het fysiek scheiden van waterstromen voorkomen we verspreiding van nutriënten naar kwetsbare delen, wat bijdraagt aan het behoud van de ecologische kwaliteit van dit Natura 2000-gebied. Voor het met fosfaat opgeladen water in de Pot wordt gewerkt aan een aflat naar een lageregelegen polder. De waterkwaliteit in deze polder wordt niet beïnvloed door het water uit de Pot.

In de Ringvaart Haarlemmermeer, specifiek in het gebied Reigersbos, versterken we natuurlijke oeverzones in samenwerking met stichting Bovenlanden Aalsmeer. De zones verbeteren de biodiversiteit en bieden een gevarieerde leefomgeving voor flora en fauna. Voor de Haarlemmermeer werken we aan de aanleg van natuurvriendelijke oevers langs vaarten die de ecologische kwaliteit versterken. En in het Braassemermeer realiseren we luwtedammen om het leefgebied voor vis en macrofauna (ongewervelde dieren als slakken, waterpissebedden en aasgarnaaltjes) te verbeteren en het natuurgebied De Hemmen te beschermen.

Ook in de Does en omliggende kanalen leggen we ecologische verbindingen aan en beschermen we oevers voor een betere waterkwaliteit en ecologie. Bij de Mooie Nel en de Liede versterken we de natuurwaarde met de aanleg van luwtezones en eveneens natuurvriendelijke oevers. Voor het Trekvaartsysteem werken we samen met het Zuid-Hollands Landschap en de provincie aan herinrichting van de landstrook langs de Trekvaart Haarlem-Leiden. We zetten daarbij in op verbetering van de oevers.

8.2 Het clusterkrediet sluit aan bij de wens van het bestuur om op hoofdlijnen te sturen

In plaats van voor elk subproject een apart krediet aan te vragen, werken we met een clusterkrediet. Dit zorgt voor uniformiteit en overzicht binnen het uitvoeringsprogramma KRW3.

8.3 De kosten zijn bepaald volgens actuele ramingen en passen binnen de begroting

Het clusterkrediet is bedoeld voor voorbereiding en uitvoering van de bovenstaande maatregelen vanaf 2026. De bedragen zijn gebaseerd op actuele SSK-ramingen (Standaard Systematiek Kostenramingen, een uniforme methode voor kostenbepaling in de grond-, weg- en waterbouw). Het betreft uitsluitend middelen voor maatregelen die al zijn voorzien en geraamd. Deze aanvraag past binnen de vigerende begroting.

8.4 Natuurvriendelijke oevers en luwteplekken verbeteren de habitat voor waterdieren, vissen, water- en oeverplanten

Watersysteemanalyses voor de KRW wijzen uit dat de inrichting van onze waterlichamen onvoldoende is gelet op de ecologische waterkwaliteit (flora en fauna). Met de voorgestelde maatregelen versterken we het Rijnlandse watersysteem.

8.5 Goede samenwerking met natuurorganisaties en andere overheden

KRW-maatregelen worden geregeld uitgevoerd op grond van derden. Rijnland zoekt daarom actief de samenwerking met stichtingen en andere overheden om natuurvriendelijke oevers aan te leggen, maar ook om tot goede afspraken te komen voor beheer en onderhoud.

8.6 We voeren de KRW-projecten uit met veel aandacht voor duurzaamheid

Binnen de KRW-projecten zetten we in op de bouw van objecten met een langere levensduur (hoofdzakelijk beschoeiingen en luwteschermen), hergebruik van materialen, lokale grondstoffen en het reduceren van fossiele brandstoffen. Zo gebruiken we op de Mooie Nel en de Lieden Accoya-hout, met een levensduur van ca. 50 jaar. Op de Kaag werken we elektrisch met een aggregaat op biogas afkomstig van waterzuiveringen, en in Amstelveen deden we een proef met werken op waterstof om de mogelijkheden daarvan te verkennen.

Financiën

Het voorbereiden en uitvoeren van de KRW-waterkwaliteitsmaatregelen is een doorlopend proces binnen het cluster KRW-Noord. Het gevraagde clusterkrediet van € 7.100.000 is bedoeld voor de voorbereiding en uitvoering van maatregelen in vijf waterlichamen binnen KRW3-Noord. Deze uitgaven passen binnen de programmabegroting 2026 en het meerjarenperspectief (MJP) 2026-2027 van het programma Schoon en gezond water.

De geraamde kosten per deelgebieden en maatregelen zijn als volgt onderverdeeld:

Maatregelpakket	Deelgebied	Krediet
Start maatregelen 2024	Nieuwkoopse Plassen	€ 2.800.000
Start maatregelen 2024	Ringvaart Haarlemmermeer	€ 1.300.000
Start maatregelen 2024	Vaarten Haarlemmermeer	€ 100.000
Start maatregelen 2025	Braassemermeer	€ 500.000
Start maatregelen 2025	Does en omliggende kanalen	€ 700.000
Start maatregelen 2027	Mooie Nel en Liede	€ 300.000
Start maatregelen 2027	Trekvaartsysteem	€ 1.400.000
		€ 7.100.000

De kredietbedragen zijn gebaseerd op actuele ramingen en het actuele inzicht in scope, planning en risico's. Volgens de systematiek van Rijnland is daarbij ook een voorziening voor onbenoemde risico's opgenomen. Naast de analyse van benoemde projectrisico's is een toets op onbenoemde risico's uitgevoerd. Dit betreft realistische, maar nog niet concreet te kwantificeren onzekerheden. De uitkomst van deze toets bepaalt de omvang van de generieke risicoreservering die in het kredietbedrag is meegenomen.

Risico's

8.1 Maatregelen kunnen duurder uitvallen dan geraamd

Het huidige clusterkrediet is onderbouwd met een SSK-raming inclusief risicoreservering. In deze raming is ook een clusterisicoreservering opgenomen voor eventuele tegenvallers in de uitvoering.

8.2 Mogelijke ontstaat er weerstand vanuit de omgeving

Ondanks goede afstemming met de omgeving worden de ingrepen niet altijd door iedereen op prijs gesteld. Eventuele weerstand tegen de projecten kan leiden tot vertraging. Door open, helder en tijdig te communiceren en de omgeving mee te nemen in het project, proberen we de weerstand tot een minimum te beperken.

8.3 Het bestuur heeft beperkt inzicht in financiën per deelproject

We vragen geen krediet aan per KRW-waterlichaam, maar een totaalkrediet voor alle vijf de waterlichamen. Wel alloceren we het budget op basis van actuele ramingen. In de buraps rapporten we over de voortgang en financiën op clusterniveau.

Vervolg

Na uw goedkeuring van dit besluit:

- Starten we in het cluster KRW-Noord doorlopend verschillende maatregelen op en rondom die af.
- Rapporteren we in de Planning & Control-cyclus over de voortgang van het onderhanden werk.

Bijlage: Overzicht van verstrekte kredieten en meerjarenprognose

Verstrekt krediet

Project	Krediet	Verleend op	Corsanummer
KRW3-Noord	€ 8.700.260	24-3-2021	21.001.969
Amstelveense Poel	€ 1.400.000	10-5-2023	23.055.207
KRW3-Noord	€ 7.740.000	26-11-2024	24.087.774
KRW3-Noord	€ 5.000.000	26-11-2025	25.081.423
Totaal	€ 22.840.260		

Meerjarenprognose

MJP							
Proj.nr.	Omschrijving	Krediet huidig	Uitgaven t/m 2025	2026	2027	2028	Totaal projectraming
01.0004/003	pakket 2024	7.650.000	4.643.004	500.000	2.000.000	2.364.897	9.507.901
01.0004/004	pakket 2025	7.819.450	818.622	3.300.000	3.000.000	2.026.827	9.145.449
01.0004/005	pakket t/m 2027	7.370.810	4.711.079	1.600.000	2.800.000	1.383.302	10.494.381
	Totaal	22.840.260	10.172.705	5.400.000	7.800.000	5.775.026	29.147.731

9. Kredietaanvraag meetinstrumenten

Voorgesteld besluit

9. Een voorbereidingskrediet van € 300.000 beschikbaar te stellen voor de vervanging van 110 kwaliteitsmeters op de zuiveringsinstallaties.

Context

Alle afvalwateringzuiveringsinstallaties van Rijnland beschikken over kwaliteitsmeters. Deze zijn cruciaal voor het zuiveringsproces en de bedrijfsvoering. De meters bewaken continu parameters zoals ammonium, nitraat, fosfaat, zuurstof en droge stof. Op basis van de metingen wordt het proces automatisch aangestuurd en is indien nodig

bijsturing op afstand mogelijk. Zonder goed functionerende meters komt de continuïteit van het zuiveringsproces direct in gevaar. In 2019 heeft de VV besloten tot de vervanging en uitbreiding van een aantal kwaliteitsmeters (eerste tranche). In die tranche zijn 140 van de in totaal 250 kwaliteitsmeters vervangen. Nu resteert nog de opgave om de overige 110 kwaliteitsmeters te vervangen.

Argumenten

9.1 De huidige betrouwbaarheid van de meetsignalen is onvoldoende voor een goede procesvoering

Een cruciale schakel in het zuiveringsproces is het meetinstrument ofwel de kwaliteitsmeter dat de procesparameter bepaalt. Dit meetsignaal moet betrouwbaar en beschikbaar genoeg zijn om de procesvoering goed uit te voeren. Van de 110 resterende kwaliteitsinstrumenten is vastgesteld dat ze niet voldoen aan de gestelde betrouwbaarheidseisen en/of het einde van de levensduur hebben bereikt en dat daarom vervanging nodig is.

9.2 Vervanging zorgt voor borging om de kwaliteit goed te monitoren en op basis daarvan te sturen

De vervanging van de meetinstrumenten draagt bij aan de borging om de kwaliteit goed te monitoren door zowel medewerkers lokaal als centraal. Door betrouwbare en actuele meetgegevens is het mogelijk om afwijkingen tijdig te signaleren en gericht bij te sturen. Hiermee wordt de continuïteit en beheersbaarheid van het zuiveringsproces geborgd.

Financiën

Het gevraagde voorbereidingskrediet van € 300.000 is opgenomen in de begroting en in het MJP 2026 – 2030 in het programma Waterketen, onder de post 'toekomstig werk assetmanagement awzi's'. Na afronding van de voorbereiding volgt de aanvraag voor een uitvoeringskrediet. Onderdeel van de voorbereiding is het opstellen van een gedetailleerde uitvoeringsraming. Vooralsnog wordt uitgegaan van ca. € 1,2 miljoen uitvoeringskosten, maar dit bedrag kan hoger uitvallen als een contract met de huidige leverancier niet mogelijk is. De huidige verwachte kosten voor de totale uitvoering zijn ook geraamd in het programma Waterketen onder de post 'toekomstig werk assetmanagement awzi's'.

Risico's

9.1 De vervangingsopgave is afhankelijk van de leverancier

Onderdeel van het voorbereidingsproces is de aanbesteding van de vervanging van de 110 kwaliteitsmeters (gunning onder voorbehoud van het verkrijgen van uitvoeringskrediet). De uitvoeringskosten zijn sterk afhankelijk van de uiteindelijke leverancier. Elke leverancier heeft zijn eigen unieke aansluitingen en besturingsprotocol. Als een andere leverancier dan de huidige wordt geselecteerd, neemt de omvang van de benodigde aanpassingen toe, wat leidt tot hogere projectkosten. We ramen de mogelijke kostenstijging in dat geval op ca. € 500.000.

Vervolg

- We starten de voorbereidingen voor de vervanging van de meetinstrumenten. Dit bestaat onder andere uit het uitwerken van de scope, het opstellen van een gedetailleerde SSK-raming en aanbestedingsdocumenten en het inrichten van een adequate projectorganisatie.
- Op basis van een uitgewerkte raming volgt een uitvoeringskredietaanvraag, naar verwachting eind 2026.

10. Voorbereidingskredietaanvraag slibontwatering AWZI Nieuwe Wetering

Voorgesteld besluit

10. Een voorbereidingskrediet van € 700.000 beschikbaar te stellen voor de bouw van een Verdygo-slibontwatering schroefpers op awzi Nieuwe Wetering.

- a. Dit krediet toe te voegen aan het eerder verleende voorbereidingskrediet voor het project slibsilos.

Context

De huidige slibontwatering op awzi Nieuwe Wetering is zeer beperkt en werkt onvoldoende, waardoor het slib niet geschikt is voor de beoogde slibgisting op Haarlem Waarderpolder. Momenteel is er ook geen opslag van slib mogelijk. Het slib wordt met een laag drogestofgehalte getransporteerd naar een andere zuivering. We transporteren hierbij vooral water en dat is niet efficiënt. In 2021 onderging de zuivering een capaciteitsuitbreiding en renovatie, met het besluit om de slibontwatering niet mee te nemen. Een innovatieve slibontwateringstechniek werd als pilot toegepast en met een definitief besluit te wachten tot het einde van de pilot. De pilot is niet succesvol gebleken en na een

faillissement gestaakt. Om het slib met het juiste drogestofgehalte op termijn te kunnen aanbieden voor vergisting op Haarlem Waarderpolder is er alsnog een goed werkende ontwateringsmodule nodig en een nog te bouwen slibsilo (lopend project).

Argumenten

10.1 De werkzaamheden staan in het coalitieakkoord en het meerjarenperspectief (MJP) 2026-2030

Het nu in voorbereiding nemen van deze werkzaamheden is noodzakelijk om invulling te kunnen geven aan de ambities uit het coalitieakkoord. Hierin staat dat we het huidige investeringsprogramma in de Waterketen onverminderd voortzetten, waaronder ook het verbeteren van de slibontwatering op awzi Nieuwe Wetering

10.2 Realisatie van de schroefpers sluit aan bij de centrale slibstrategie

Awzi's moeten klaar zijn voor het centraal vergisten van slib op Haarlem Waarderpolder zoals is vastgesteld in de centrale slibstrategie. Op Nieuwe Wetering wordt daarom een slibsilo gerealiseerd. Het ontwaterde slib wordt tijdelijk opgeslagen in deze silo om het daarna te kunnen transporteren naar afvalverwerkingsbedrijf HVC en later Haarlem Waarderpolder (HWP). Totdat de sliblijn op HWP actief is wordt het ontwaterde slib vanuit de slibsilo afgevoerd naar HVC, zoals dit ook op de andere zuiveringen gebeurt.

10.3 Dit zorgt voor efficiëntie en versnelling

In het project slibsilo's waarvoor u in het voorjaar van 2024 voorbereidingskrediet beschikbaar heeft gesteld zit ook de locatie Nieuwe Wetering. Slibontwatering is de stap voor de slibsilo en beide onderdelen moeten dus goed op elkaar worden afgestemd. Het is daarom logisch om het ingenieursbureau wat voor het slibsilo project is ingeschakeld ook de voorbereiding voor de schroefpers uit te laten uitvoeren.

10.3 De huidige manier van slibverwerking op deze zuivering is niet duurzaam

Omdat het huidige slib niet goed kan worden ontwaterd, is het niet mogelijk om het af te voeren naar HVC. Het wordt dan veel natter en dus zwaarder afgevoerd naar een andere zuivering. Dit geeft onnodig extra transportkosten en is een extra belasting voor een andere zuivering die dit slib moet verwerken en ontwateren.

Financiën

Voor de slibsilo's Noordwijk, Nieuwveen, Nieuwe Wetering en Katwijk is mei 2024 al € 1,8 miljoen aan krediet beschikbaar gesteld. In de tussentijd zijn hier ook de slibsilo's van Waddinxveen en Bodegraven aan toegevoegd. Hiervoor is het huidige voorbereidingskrediet voldoende. Voor de toevoeging van de ontwatering Nieuwe Wetering is extra voorbereidingskrediet nodig. In de programmabegroting 2026 en het MJP 2026-2030 is de raming opgenomen in het programma Waterketen in het onderhanden werk onder cluster Waterketen 1.

Risico's

10.1 De voorbereiding van de werkzaamheden blijken meer te kosten dan geraamd

De huidige inkoopmarkt is erg grillig, prijzen zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Aangezien de markt zich snel ontwikkelt, is hier in enige mate rekening mee gehouden in de risicoreservering. Het helpt dat we hier kiezen voor een al beschikbaar Verdygo-ontwerp van de schroefpers en dat daarmee de ontwerpfase vrij voorspelbaar en snel kan verlopen.

10.2 Netcongestie kan voor extra kosten of vertraging zorgen

Het is bekend dat er niet veel ruimte op het elektriciteitsnet is. Het toevoegen van een schroefpers en slibsilo vraagt meer elektriciteit dan het huidige gecontracteerde vermogen van de awzi. We kiezen daarom voor een energiezuinig slibontwateringssysteem (de schroefpers).

Vervolg

- Na het besluit wordt een ingenieursbureau ingeschakeld om de realisatie voor te bereiden.
- Op basis van een SSK-raming volgt later nog een aanvraag voor het benodigde uitvoeringskrediet.

